

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprave 2422
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Vojna mesečna prejemna
v upravi ali po pošli 10 Din, dostavljen na dan 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Pošta št. 40000

Pot Nemčije po stopinjah komunizma

NARODNOSOCIALISTIČNA PROPAGANDA MED MANJŠINAMI.

Ko je po zmagi boljševizma v Rusiji organizirala tretja internacionala svetovno komunistično propagando, ki naj bi pripravila revolucijo vesoljnega proletariata, se je poslužila pri svojem delu posebnih metod in tajnih celic, zlasti zloglasnih »trojk«. Voditelj propagande je izbrala iz vrst komunistov posameznih narodov in jih usposobljala za njihovo delo bodisi v posebnih šolah in tečajih v Rusiji sami, bodisi v sličnih tajnih ustanovah drugod. Ti »diplomirani« propagandisti so bili nato poslani kot apostoli komunizma v svet prav po geslu krščanstva: »Pojdite in učite vse narode!« Nemški narodni socializem, ki si je brez skrupulov prisvojil marsikatero boljševiško metodo in jo reformirano porabil v svoje namene, se je lotil med drugim tudi enakega načina propagande, seveda ne za »vesoljno revolucijo narodnega socializma«, pač pa za vesoljno revolucijo nemštva. Šef vse te akcije je poseben propagandni minister Gebbels, deloma pa zasebni Hitlerjev zunanji minister Alfred Rosenberg.

Že v knjigi »Mein Kampf« je povedal Adolf Hitler, da je njegov najvišji cilj združiti vse evropske Nemce v eni sami državi, Veliki Nemčiji, »tretji državi«. Zvest temu svojemu geslu je tudi po prihodu na oblast usmeril vso svojo politiko proti cilju svojih sanj. To politiko vodi, kakor rečeno, posebno propagandno ministrstvo potom svojih javnih in tajnih organov ter institucij. Da ne brez uspeha, dokazujejo razmere, ki so nastale v Avstriji, Češkoslovaški, Litvi, Danski, Holandski in Švici, deloma pa tudi v Poljski in drugih baltskih državah ter celo v Alžaciji in Lorenu v Franciji in naposled v Posaariju. Prav včeraj smo objavili med brzojavkami vest, da poseduje avstrijska vlada dokumente, ki dokazujejo, da se dirigira vse delovanje narodnih socialistov v Avstriji iz Nemčije. Ta vest je bila sicer kratka, iz drugih virov smo pa izvedeli tudi za podrobnosti teh dokumentov. Iz njih je razvidno, da obstojajo kakor v Rusiji boljševiške — v Nemčiji narodnosocialistične šole in tečaji, v katerih se vežbajo narodni socialisti iz vseh pokrajin, kjer žive Nemci izven Nemčije, v delu za propagando, snovanje »celic« v obliki trojk in izvrševanje terorističnih akcij. To je šola za napadalne oddelke narodnih socialistov izven Nemčije. Največ »gojencev« je bilo doslej vzetih iz Avstrije in po »diplomskem« izpitu poslanih nazaj tja »na delo«.

Če so te naše informacije točne, in nešteti dogodki pričajo, da so, potem je

dognana stvar, da se vodi vsa nemška hitlerjevska propaganda, se snujejo tajne celice in napadalne čete in se izvršujejo akti terorja po navodilih in načrtih posebne, v »tretji državi« poslušajoč centrle, in sicer ne samo v Avstriji, marveč tudi povsod tam, kjer žive nemške narodne manjšine. To odkritje pa je važno tudi za nas tu v severnem obmejnem ozemlju Jugoslavije, kjer smo bili že večkrat zasebno opozorjeni, da imajo hitlerjevci svoje posebne tajne organizacije »trojke«. V novo luč pa postavlja to tudi vest zadnje številke tujakšnjega tednika »Borbe«, ki pravi, da je baže odšlo te dni iz Maribora v Nemčijo več mladih Nemcev, na zunanji v smuški tečaj, v resnici pa v šolo za propagando in napadalne čete in se druga skupina še pripravlja na tako pot! Sicer pa potrjujejo to tudi poročila iz Češkoslovaške, Litve, Danske, Posaarija in Švice. Pretekli teden je bil v danskem folkethingu (parlamentu) v Kjöbenhavnu predložen osnutek novega zakona za pobijanje terorja in nemirov. Iz govorov danskih poslancev smo izvedeli, da je ta zakon potreben zaradi terorja in nemirov, organiziranih po v Nemčiji izvežbanih narodnih socialistov Severnega Šlezvika! Sličen zakon je sprejela Češkoslovaška že prej tudi iz istih vzrokov, in po obrambi je morala seči tudi Švica in mednarodna vlada Posaarija, dočim je Litva pričela izganjati Nemce, ki so optirali svoj čas za Nemčijo, zlasti one iz zaščitnega mejnega ozemlja.

Ker prihajajo poročila o organizaciji hitlerjevskih trojk in napadalnih oddelkov hkrati iz tolikih pokrajin, v katerih žive nemške narodne manjšine, ni nobene dvoma več, da se narodnosocialistična Nemčija poslužuje pri svoji propagandi in organizaciji dela za vesoljno nemško revolucijo popolnoma enakih metod, kakor jih je nekoč uvedla komintern v sovjetski Rusiji za širjenje in uveljavljanje komunizma. Gledan s te strani, se nam predstavlja nemški narodni socializem kot glavni povzročevalec nemira in zastrupljenih razmer v srednji Evropi kot gibanje, ki nikakor ni več samo interna nemška, marveč prvovrstna mednarodna zadeva! Zato bo nujno potrebno, da razmišljamo o vsem tem tudi pri nas v Jugoslaviji in posvečamo hitlerjevski propagandi več pažnje kakor doslej posebno v Mariboru in v vsem našem štajersko-koroškem obmejnem ozemlju, zlasti še ko vemo, da imamo že od prvih začetkov med nemško narodno manjšino veliko pristašev narodnega socializma in nobenega pristaša Dollfussove Avstrije!

Zaključek konference male antante

DANES OB 10.30 SO SE MINISTRI ODPELJALI IZ ZAGREBA V BEOGRAD, KJER BODO SPREJETI V AVDIENCO PRI KRALJU. — BENEŠ SE VRNE V ŽENEVO, TITULESCU POTUJE V BUKAREŠTO.

ZAGREB, 23. januarja. Dolgotrajni nočni konferenci vseh treh zunanjih ministrov držav male antante je sledila včeraj dopoldne zopet več ur trajajoča konferenca v banskih dvorih, ki je bila končana šele po 13. uri. Nato so se odpeljali ministri v hotel »Esplanade«, kjer je priredil svečano kosilo na čast svojima tovarišema in ostalim odličnim gostom naš zunanji minister dr. Jevtič. Popoldne se je konferenca v banskih dvorih nadaljevala, zvečer ob 19. uri pa je minister dr. Beneš kot predsednik konference sprejel novinarje in jim po izjavi, da je delo stalnega sveta male antante v Zagrebu končano, prečital komunike, ki sporoča, da so se reševala na zagrebški konferenci splošno politična vprašanja in mednarodni dogodki, ki

se tičejo tudi male antante, pozneje pa so obravnavali ministri tudi razne druge zadeve, ki zadevajo notranje interese držav male antante in pa delo gospodarskega sveta male antante. V vseh pogledih se je ugotovila popolna soglasnost naznanj in stališč. Posebno važno je bilo skrbno proučevanje odnošajev napram sovjetski Rusiji. Po prečitanem komunikeju je dr. Beneš namignil novinarjem, da so na pragu najbližje bodočnosti zelo važni dogodki. Danes ob 10.30 so se vsi trije ministri in ostali njihovi spremljevalci odpeljali v Beograd, kjer jih sprejme v avdienci Nj. Vel. kralj Aleksander. Dr. Beneš se bo zvečer vrnil v Ženevo, Titulescu pa odpotuje v Bukarešto.

Švicarski napadalni oddelki v Nemčiji

ROVARENJE NARODNIH SOCIALISTOV PROTI ŠVICI. NARODNOSOCIALISTIČNI IZGREDI TU DI NA DANSKEM.

BERN, 23. januarja. V nedeljo je bil v Berlinu ustanovljen prvi švicarski narodnosocialistični napadalni oddelček, katerega tvorijo v Berlinu živeči nemški Švicarji. Narodnosocialistični govorniki so naglašali ob tej priliki, da je treba v Švici čimprej pripraviti prevrat in vreči sedanjo vlado, ki je le kolegij prostozidarjev. Nemški govorniki so se pridružili izvajanjem švicarskih hitlerjevcev in jim obljubili vso pomoč pri delu za »izenačenje« Švice z Nemčijo. Nova organizacija računa, da se ji bo od 40.000 v

Nemčiji živečih Švicarjev pridružila vsaj polovica. Ker snujejo hitlerjevci tudi v Švici svoje organizacije, se bavi vlada z načrtom zakona o zaščiti republike. Voditelji švicarskih hitlerjevcev v Nemčiji bodo izgubili švicarsko državljanstvo.

KJÖBENHAVEN, 23. januarja. V nedeljo so nastali v Køgeju krvavi spopadi med narodnimi socialisti in komunisti. Komunisti so vdrli tudi v dvorano, v kateri so zborovali narodni socialisti. Policija je le s težavo vzpostavila red.

Peklenski stroj v vagonu

BEOGRAD, 23. januarja. Včeraj zjutraj okrog 6. ure je v nekem oddelku II. razreda direktnega brzovlaka vagona Dunaj — Sušak v bližini Brežice eksplodiral v naslanjaču sedeža montiran peklenski stroj, ki je vagon razdejal. Ker se je obenem vnel plin v vagonu, je nastal požar, ki je vagon, katerega so odpeli od brzovlaka in ga pustili na odprti progi, popolnoma upepelil. V vagonu so bili ubiti in so zgoreli trije doslej še neznanj potniki, dočim je nekaj potnikov ranjenih, nekaj pa se jih je zdravih rešilo s spretnimi skoki skozi okno. Med zadnjimi je bil tudi narodni poslanec g. Lovro Petovar. Preiskava je v teku in se je ugotovilo, da je bil peklenski stroj montiran v vagon izven naših državnih mej. Oblasti so odredile, da se vsi tuji vagoni na naših obmejnih postajah zamenjujejo z našimi vozovi.

Potovanje bolgarske vladarske dvojice v Romunijo

BUKAREŠTA, 23. januarja. Prihod bolgarskega kraljevskega para se pričakuje v Bukarešti v četrtek dopoldne. Kralj Boris in kraljica Ivana bosta ostala v Romuniji do nedelje zvečer. Prvi dan svojega bivanja v Romuniji bosta preživel v Bukarešti, ostale pa v Sinaji.

SPOR MED AMERIKO IN NEMČIJO.

WASHINGTON, 23. januarja. Predsednik Roosevelt je sprejel včeraj tujakšnjega nemškega poslanika dr. Luthra in mu izročil protest ameriške vlade

de proti postopanju nemške vlade napram ameriškim zasebnim upnikom, kolikor so prizadeti po nemškem trans fernem statutu. Roosevelt je izrazil svoje začudenje, da nemška vlada na dve zadevni noti sploh ni odgovorila.

DR. DOLLFUSS GROZI.

DUNAJ, 23. januarja. Zvezni kancelar dr. Dollfuss je napovedal na nekem zborovanju domovinske fronte poostren kurz proti narodnim socialistom in izjavil, da je popustljivosti sedaj konec. Enake izjave je podal tudi varnostni minister Fey.

ZRAČNI PROMET MED POLJSKO IN NEMČIJO.

VARSAVA, 23. januarja. Poljska vlada je podpisala pogodbo o zračnem prometu z Nemčijo. Uvedle se bodo nove stalne zračne proge med obojema državama.

KIJEV GLAVNO MESTO UKRAJINE.

PARIZ, 23. januarja. Iz Moskve se poroča, da je centralni ukrajinski izvršilni odbor sklenil, da se ukrajinska vlada preseli iz Harkova, kjer je bila doslej, v Kijev. Ta sklep odbora bo izvršen do letošnjega septembra.

OBOROŽEVANJE AMERIKE.

WASHINGTON, 23. januarja. Mornariški minister je zahteval za reprezentativni zbornici priznanje nujnosti za svoj predlog zakona, po katerem naj bi se takoj pričelo graditi 120 novih pomorskih edinic, ki bi veljale 616 milijonov dolarjev. Minister je utemeljeval svojo zahtevo s potrebo pomorske paritete z Japonsko.

Še vedno demonstracije zaradi Staviskega

VČERAJ JE BILO V PARIZU ARETIRANIH 650 OSEB. IZ AKTA O PREISKAVI JE IZGINILO OKOLI 150 VAŽNIH PRILOG.

PARIZ, 23. januarja. V zvezi z afero Staviskega je prišlo včeraj popoldne do novih burnih demonstracij pred Luksemburško palačo, v kateri zaseda, kakor je znano, francoski senat. Že ob 16. uri se je zbralo več sto ljudi in ob 19. uri je narasla množica že na več tisoč demonstrantov. Ko je postal položaj že skrajno nevaren, je policija pričela čistiti. Demonstranti, ki so jih vodili večinoma rojalisti, so pričeli obmetavati policijo s kamenjem in je prišlo do ostrih spopadov. Policija je aretirala 650 oseb. Po-

dobni izgredi so bili tudi pred mestno hišo.

PARIZ, 23. januarja. Veliko pozornost so povzročile v francoski javnosti nove časopisne vesti, da je iz uradnega spisa v aferi Staviskega izginilo več silno važnih dokumentov. Pravosodno ministrstvo je izjavilo v svojem uradnem komunikeju, da je sicer res izginilo iz spisa kakih 150 prilog, o katerih pa je prepričano, da bodo do 26. t. m. zopet vrnjene in se bo proces v tej aferi mogel nemoteno pričeti.

Dnevne vesti

Lepo uspeli koncert Glasbene Matice

Sinoči je mariborsko glasbo ljubče občinstvo docela napolnilo veliko kazinsko dvorano, v kateri je priredila mariborska Glasbena Matica ob 15letnici svojega obstoja dobro pripravljen in nastudiran koncert. Na sporedu je bilo 19 skladb pokojnega skladatelja Oskarja Deva, ki je bil ustanovitelj društva in pevskega zbora Glasbene Matice, več časa pa tudi zborov pevovodja. S tem koncertom, ki je vseboval le Devove skladbe, se je društvo v svojem jubilejnim letu oddolžilo pokojniku kot vnetemu zbiratelju, harmonizatorju in oblikovalcu narodnega pevskega blaga, v prvi vrsti koroškega, dalje kot odličnemu skladatelju in končno kot svojemu očetu, ustanovitelju in pevovodji.

10. FEBRUARJA

V uvodu je imel v tem smislu sedanjí dirigent profesor g. Vasilij Mirk lepo zasnovan govor o velikih narodnih zaslugah in globoki umetniški sili nepozabnega Deva, končal pa je svoja izvajanja z ugotovitvijo, da bi brez Deva mariborske Glasbene Matice sploh ne bilo in da je pokojni skladatelj vsekakor zaslužil, da se mu v Mariboru postavi viden spomenik oziroma se čimprej imenuje ena mestnih ulic po njem. Tej zahtevi se je občinstvo pridružilo s silnim navdušenjem in glasnim pritrditvijo.

Nato je najprej zapel mešan zbor dve skladbi, za njim pa moški zbor pet pesmi, med njimi nekaj narodnih. V srednjem delu koncerta je nastopila odlična koncertna pevka ga. Tonka Hinterlechnerjeva s štirimi ljubimi skladbami, med katerimi sta občinstvo posebno vneli večno lepi pesmi iz naše tužne Koroške »Dober večer, ljuba dakle« in »Gor čez izaro«; na klavirju je spremljal umetnico g. prof. Mirk. Za svoj nastop je prejela pevka mimo navdušenega aplavza tudi priznanje v obliki velikega šopka krasnih rdečih nageljnov. V zadnjem delu je ženski zbor absolvirala dve narodni, mešan zbor pa še šest gorenjskih, goriških in koroških narodnih pesmi, ki nosijo tipično Devovo šegavost in njegovo globoko razumevanje narodnih občutkov in izlivov v glasbi in pesmi.

Lep uspeh koncerta in izreden obisk sta naši Glasbeni Matici razveseljav ugod v jubilejno serijo javnih nastopov in prvi listi v letošnjem lovorjevem vencu, ki si ga plete društvo z izvrstnim zborom vred ob svoji petnajsti Vesni.

Iz srednješolske službe. Profesor na tukajšnji humanistični gimnaziji g. dr. Pavel Strmšek je imenovan za ravnatelja realne gimnazije v Murski Soboti.

Iz veterinarske službe. Dosedanji ministrski tajnik Matej Kavran je imenovan za višjega veterinarskega pristava na območju veterinarski postaji v Kotoribi.

Nov grob v zaslužni domovini. Na Trati pri Borovljah je včeraj po kratki bolezni v častiljivi starosti 84 let preminil priljubljeni in ugledni koroški Slovenec, posestnik g. Josip Ravnik, oče znanega mariborskega odvetnika g. dr. Rudolfa Ravnika. Ravnikova rodbina je bila znana širom koroške zemlje, bila je vedno napredna in slovansko čuteča ter je mnogo trpela zlasti ob plebiscitu. Za glavo njegovega sina je bila razpisana takrat večja nagrada. Imel pa je pokojni Ravnik veliko število iskrenih prijateljev in znancev, ki jih je njegova smrt bridko zadela, predvsem pa sina v Mariboru. Pokopali ga bodo jutri na pokopališču v Glinjah pri Borovljah. Bodi pokojniku ohranjen lep in časten spomin, vsem zahajajočim preostalim pa naše globoko sožalje!

Prost vstop bo pri jutrišnjem predvajanju novega slovenskega gorskega filma Cveta Šviglja »Klic narave« v kinu Apolo. Opozorjamo prav posebno na to redko priliko!

Krajevna organizacija JNS na Teznu ima v četrtek 25. januarja ob 19. uri redni letni občni zbor v prostorih gostilne g. Marina na Teznu. Udeležba za članstvo obvezna! Odbor.

Ljudska univerza v Mariboru. Opozorjamo na zelo interesantni predavanji našega slovitega zgodovinarja dr. Ljudevita Hauptmana, univerzitetnega profesorja iz Zagreba, ki ju bo imel kot uvod v večji politično-socialni cikel. Temi, ki jih obdeluje, sta v najožji zvezi s perečimi problemi sedanjosti. V četrtek 25. januarja ob 20. uri predava o Bismarcku in pruskem duhu, v petek 26. jan. o podonavskih problemih.

Občni zbor mariborskih mesarjev. Združenje mariborskih mesarjev in prekajevalcev je imelo preteklo nedeljo svoj letošnji redni občni zbor, ki so se ga udeležili poleg precejšnjega števila članstva tudi združni nadzornik g. Založnik, tržni nadzornik nadsvetnik Hinterlechner in podpredsednik okrožnega urada obrtnih združenj Miho Vahtar. Po poročilih so bile volitve in je bil za novega predsednika Združenja izvoljen industrialec Anton Tavčar. Pri raznoterostih se je razvila živahna debata in je bilo sprejetih več važnih sklepov, ki se tičejo mariborskih in okoliških mesarjev.

ISSK MARIBOR

Oddaja restavracije na glavnem kolodvoru v najem. Že nekaj mesecev je bila restavracija na tukajšnjem glavnem kolodvoru zaprta. To je bilo zelo mučno zlasti za tuje potnike, ki so se ob priložnosti v Maribor in med postanki vlakov hoteli okrepčati. Neprijetno stališče pa so imeli tudi uslužbenci na glavnem kolodvoru, ki so morali tujcem tolmačiti, da je restavracija zaradi teh in onih razlogov zaprta. Železniška direkcija pa je razpisala na dan 26. februarja dražbo, na kateri bo dala kolodvorsko restavracijo v najem novemu restavraterju.

Občni zbor okrajne organizacije JNS za Ljutomerski okraj. Okrajna organizacija JNS bo imela redni občni zbor v nedeljo 18. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v Resnikovi kavarni v Ljutomeru.

Mariborski čevljarji v boju za svoje interese. Uprava Združenja mariborskih čevljarjskih mojstrov je sklicala za jutri 24. t. m. ob 14. uri v Gambrovi dvorani protestni shod proti konkurenci in drugim nedostatom, ki tlačijo mariborske čevljarje.

Med univ.

Dr. Rudolf Rožič

praktični zdravnik

Ordinira od 24. jan. 1934 naprej redno od 9.—12. in 15.—17. ure

v Mariboru. Trg svobode 6-I. (Scherbaumov dvor)

Kongres naših notarjev. Na kongresu v Zagrebu, ki so se ga udeležili notarji iz vse države, je bilo ustanovljeno Združenje javnih notarjev kraljevine Jugoslavije. Pravila za združenje je sestavil narodni poslanec notar Karel Gajšek iz Konjice. Pri splošni razpravi je predsednik ljubljanske notarske zbornice naglasil potrebo ustanovitve notarske zbornice na področju vseh apelacijskih sodišč. Notar Jereb iz Konjice je omenjal, da so slovenski javni notarji sestavili osnutek glede sprememb in izpopolnitve zakonov o javnih notarjih. Pri volitvah v upravo novega združenja so bili med drugimi izvoljeni: za podpredsednika notar Rado Jereb iz Konjice, za predsednika pa je bil izvoljen Svetislav Mihajlovič, notar iz Pančeva.

Strelska družina Hotinja vas priredi dne 4. februarja zabavni večer pri gosp. Novačanu v Slivnici. Prijatelji strelskega pokreta vljudo vabljeno.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebaviljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedena podarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prvo letošnje sobno streljanje SLD bo v sredo 24. t. m. ob 20. v restavraciji Senica v Tattenbachovi ulici. Vabljeno so vsi člani Slovenskega lovskega društva in Strelskih druženj kakor sploh vsi prijatelji strelskega sporta.

Planinski ples — 1. februarja — pri »Unionu«. Prodaja vstopnic se je pričela. Dobe se v sledečih trgovinah: »Putnik« in Kravos na Aleksandrovi cesti, Kanc v Gosposki ulici, Divjak in Majer na Glavnem trgu. Vstopnice so po Din 12.—v predprodaji (pri večerni blagajni Din 15.—).

Zagreška tovarna čevljev d. d. znanka »Astra«. Že v začetku našega podjetja smo si postavili cilj, postaviti naš domači trg čevljev izven odvisnosti tujih tovarnih čevljev in nuditi odjemalcem čevljev, ki bodo tako v kakovosti, kakor tudi glede lepote najmanj enakovredni iz tujine prejetemu kvalitetnemu blagu. Posrečilo se nam je z nabavo vseh modernih pripomočkov, ki omogočajo izdelovanje prvovrstnih čevljev in z neprestanim izboljševanjem postaviti na trg čevljev, ki ne zaostajajo prav v ničemer za najboljšimi tujimi izdelki. Dosega tega cilja, kakor tudi stremjenje, omogočiti občinstvu nabavo naših izdelkov po vsakomur dosegljivih cenah, sta nas napotila, da bomo v kratkem ustanovili tudi v Mariboru svojo prodajalno, kjer se bo

REDUTA

lahko vsak sam prepričal o visoki kakovosti naših čevljev. Stojimo na stališču, da je treba nuditi kupcu za njegov denar le najboljšo in smo zato prepričani, da bomo v tem smislu ustregli tudi mariborskemu občinstvu.

Razne nezgode. Pri spravljaju drv se je včeraj v Rušah hudo ponesrečil 49letni delavec Anton Uranjek. Padlo mu je na glavo deblo in ga hudo poškodovalo. Na poledenelih tleh je spodrsnilo 36letnemu posestniku Alojziju Bračiču v Bohovi. Pri padcu si je zlomil levo nogo in se hudo poškodoval na bradi. Slična nezgoda je doletela v Razvanju 25letnega tehničarja Franca Šemerla, ki si je pri padcu izpahnil desno nogo. Pri delu se je v Krčevini hudo urezal v desno nogo 19letni Anton Perko. V Rošpohu pa je spodrsnilo 17letnemu posestniškemu sinu Antonu Perku. Ker je imel v žepu odprt nož, se mu je rezilo zaničilo globoko v bedro. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Napad. V Jelovcu so preteklo soboto napadli neznani fantje 60letnega delavca Jerneja Vagnerja. Obdelali so ga s koli tako nevarno, da so morali napadenega Vagnerja poklicani reševalci prepeljati z avtom v bolnišnico.

Radio Ljubljana. Spored za sredo 24. t. m. Ob 12.15: Nekaj okroglih za vesele ljudi; 12.45: poročila; 13: čas, ruske balalajke v reproducirani glasbi; 18: komorna glasba, izvaja radio kvintet; 18.30: radio orkester; 19: o narodni vzgoji, predava dr. Stanko Vogala; 19.30: literarna ura; 20: prenos iz ljubljanske opere, v odmoru čas in poročila.

Kino Union. Danes, v torek, podaljšano in zadnji dan »Pat & Patachona«, veseloigra. V sredo in četrtek repriza kolosalnega filma »Extaza«. V pripravi vlesenzacija »Maratonski tekač«, največji športni in ljubavni film z Brigito Helm, Viktorjem de Kova in Paulom Hartmannom.

Grajski kino. Danes, v torek, zadnjič krasna madžarska legenda »Marija« z Annabello v glavni vlogi. Jutri, v sredo, in četrtek se predvaja veseloigra »Zimski raj«. Naši prihodnji vefilmi je »Kraljica ljubavi« z božanstveno Greto Garbo v glavni vlogi. Ta vefilm je mojstrska kreacija Grete Garbo, 18 toalet nosi ona v tem vefilmu. Njen partner je Clarke Gable.

Velika kavarna: danes v torek čudežni krokarji. Gostovanje !!! Svengalija!!! je preloženo.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 0.1 stopinj nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 0.0 stopinj C; barometer je kazal pri 12.6 stopinjah 755.7, reduciran na ničlo pa 754.1; relativna vlaga 77; vreme je oblačno; vremenska napoved pa pravi, da bo vreme jasno, stalno in zmerno hladno.

Na oboj gledališče

REPERTOAR

Torek, 23. januarja ob 20. uri »Okence«.

Red A.

Sreda, 24. januarja: Zaprto.

Četrtek, 25. januarja ob 20. uri: »Scampolo«.

Red C.

Gostovanje Stjepana Ivelje. Stjepan Ivelja, bivši tenor mariborske operete, ki je pozneje z lepimi uspehi deloval v Ljubljani in v Gradcu, gostuje v nedeljo 28. t. m. zvečer kot Mirko v Tijardovičev opereti »Maja Floramye«. Ivelja sedaj gostuje stalno v zagrebškem »Narodnem kazališču«, kjer je zlasti v Leharijevi »Zemlji smehljaja« dosegel izredno močan uspeh ter je vsa kritika polna hvale. Partijo Mirka je pel že v Ljubljani.

Bučarjeva opereta »Studentje smo« ob najnižjih cenah se ponovi v nedeljo 28. t. m. popoldne. Sedeži se dobe že od Din 15 navzdol. »Studentje smo« je vele-zabavna opereta, muzika pa je melodiozna in temperamentna. To je obenem poslednja uprizoritev tega dela.

Drama študira Deva o učinkovito komedijo »Gospodična« (Mademoiselle). Režija je Skrbniškova, v večji vlogi gostuje Marija Mlekuševa, ki je že lani v drami »Bog masčevanja« pokazala lep talent in dosegla popoln uspeh.

Opereta študira Fallovo opereto »Štambulska roža« ter Kalmanovo »Vijolico z Montmartra«.

„NOČ SMEHA“

„Okence“

Olge Scheinpflugove

Pretekli teden smo imeli v našem mariborskem gledališču premiero štirideske veseloigre »Okence«, dela češke pisateljice in gledališke igralka Olge Scheinpflugove. Delo ne presega nivoja splošno posrečenih zabavnih veseloiger, je pa pisano zelo spretno in tehnično dognano, če odštejemo pomankljivo karakterizacijo nekaterih postranskih oseb. »Okence« je ona vrzel, ki nastane v glavi ob izgubi zavesti zaradi alkohola; ko se v nas vzbude podzavestni goni prasil. To se dogodi tu glavni osebi, privatnemu docentu Jakobu Johanku, kar izkoristi njegova okolica za izsiljevanje.

Delo je zreziral splošno dobro g. Jože Kovič, ki je igral obenem Johanka in ustvaril iz njega svojo najbolj posrečeno kreacijo v letošnji sezoni, pa tudi nedvomno eno najboljših v vsej galeriji njegovih odrskih likov. Bil je zares umetniški oblikovalec, zato je tudi uspeh »Okence« pretežno le njegova zasluga.

Prav posrečeno je podala gđ. Elza Barbičeva mlado Rožico Dynybylovo in pokazala, da bi postala lahko tudi talentirana dramska, ne samo operetna igralka. Manj skladna je bila g. Zakrajškove upodobitve njene matere, hišnice Dynybylove, to pa zato, ker te vrste vloge niso njena boljša domena, kar velja tudi za g. Groma, vagabunda Toneta, ki je doma bolj v salonskih likih. Boljši vagabund je bil g. Blaž kot Lojze, dasi je njegova uloga neznatnejša. G. Nakrst se je z odvetnikom dr. Plevko precej potrudil, ni pa mogel podati trudu adekvatnega uspeha, ker je pisateljica pustila ta lik psihološko-karakterno v precejšnji praznini. Dober policijski komisar je bil g. Pavle Kovič, dočim je g. Medven kot slušatelj filozofije Divišek za odtonek preveč karikiral svoj lik. Ulogi obeh nosačev sta odigrala gg. Furijan in Gorinšek. Ob tej priliki bi opozoril na to, naj bi nekateri igralci posvečali več pažnje maskiranju, ki je včasih diletantsko.

Gostovanje Marice Lubejeve. V soboto zvečer je zopet gostovala v vlogi Marice v opereti »Grofica Marica« v našem gledališču priljubljena zagrebška subreta gđ. Marica Lubejeva, seveda s popolnim uspehom. Ulogo Penizka je igral g. Gorinšek in potrdil prepričanje, da ima mnogo talenta za komiko. —r.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če jo popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja.

Uspehi mestne plinarne v lanskem letu

POVEČANJE KONZUMA PLINA. NOVE INSTALACIJE. KONGRES.

S prav zanimivimi rezultati je zaključila mestna plinarna leto 1933. Dejstvo, kako upoštevajo mariborski meščani prednosti plina, nam je dokazala že predlanska statistika Jugoslovanskega plinarskega in vodovodnega združenja, ki izkazuje, da je Maribor odstotno glede zasebnega konzuma na prvem mestu v Jugoslaviji. Lanska oddaja je presegla že nad ¼ milijona m³ plina, tako, da pride na vsakega Mariborčana na leto 22 m³ plina. Za omenjeno proizvodnjo se je v preteklem letu izplnilo 1.400.000 kg črne in 490.000 kg rjavega premoga. Kot najvažnejši stranski produkt je plinovi koks, katerega se je pridobilo 1.030.000 kg. Proizvodnja katrana je znašala 38.000 kg.

Posebno delavnost je izkazala lani mestna plinarna na cevnem omrežju. Izmenjala in obnovila je nad 1 km glavnih cevovodov, a podaljšala za ½ km. Novi plinovodi so se položili v Motherjevi ul., Tomšičevem drevoredu, na Zrinskega trgu, v Rosinovi, Turnerjevi, Medvedovi in Tomanovi ulici. Ojačen je bil glavni cevovod od odcepa Meljske po Aleksandrovi cesti do mestne meje pri Krčevini. Na ta vod se je priključilo poslopje za carinsko pošto in urade, ki bo imelo poleg 7 gospodinjstev s plinom tudi osrednjo kurjavo na plin. Dalje se je obnovilo cevno omrežje na Grajskem trgu in so

se vstavili odušni jaški nad obojkami glavnega voda od Grajskega trga proti Prešernovi ulici, ki služijo za nadzorstvo nad zadržnostjo plinovoda. Zvezali so se v krožni sestav cevovodov plinovodi: Frančiškanski, Sodni in Cvetlični ulic. Izvršilo se je 37 novih in obnovilo 11 hišnih priključkov. Prodalo se je 73 raznih plinovnih aparatov, a priključilo nad 100 upoštevajoč dela zasebnih instalaterjev. V delavnici se je napravil nov cevni plamenski koš za osrednjo zračno kurjenje s plinom za kavarno »Astorijo«. Popravili oz. strokovno so se obnovili posamezni deli obrabljenih plinovnih aparatov itd.

V obratu plinarne se je v lastni režiji postavil stolp za gašenje koka in urenila nova kopalnica za uslužbence, ki dobiva toplo vodo iz boilerja, ki izrablja temperaturo zgorelih plinov retortne peči. V lastni delavnici se popravljajo plinomeri, katerih merilnost nadzira meroizkusni urad na kubičnem aparatu mestne plinarne.

Posebno zaslugi za spoznavo Maribora in okolice si je pridobila mestna plinarna z lanskim kongresom Jugoslovanskega plinarskega in vodovodnega združenja, ki je privabil častne zastopnike iz tujine t. j. Čehe, Poljake, Nemce in Avstrijce, poleg naših južnih bratov, ki so odnesli iz Maribora nepozabne vtiske.

Zborovanje učiteljskega slovenjebistriškega društva

V Sloveniji je 264 razredov brez učiteljev, med tem ko je na stotine učiteljev brez posla.

Ob prav lepi udeležbi je bilo v soboto v Slovenski Bistrici drugo letošnje učiteljsko zborovanje. Predsednik, šol. upravitelj g. Miloš Tajnik je še posebej pozdravil g. predavatelja prof. Finka iz Maribora in navzoče nezaposlene učiteljske abituriente.

V situacijskem poročilu se je dotaknil likvidacije spora v JUU ter omenil, da se

bo 4. marca vršila ponovna glavna skupščina. Nato je obširno poročal o zadnjem zborovanju predsednikov učiteljskih društev za dravsko banovino. Med važne zadeve učiteljskih perečih vprašanj spadajo predvsem: imenovanje nadzornikov, razpis učiteljskih mest v trgih in mestih, premestitev med šolskim letom, kurivo in stanarina in dr., za čegar izboljšanje so se predlagale primerne resolucije. Zelo važna zadeva je obmejno šolstvo. Te šole naj se ne smatrajo kot kazenske postojanke, ampak naj se tu nastavlja najboljša moč, ki zasluži za svoje težavnejše delo še posebno nagrado. Živahna debata se je razvila tudi pri vprašanju nezaposlenih, pri čemer se je ugotovilo žalostno dejstvo, da je

kljub 757 nezaposlenim, 264 razredov brez učiteljev, kar je na kvar tudi vzgoji naše mladine. V dosegu večjih uspehov bi bilo potrebno, da bi bilo vse nezaposleno učiteljstvo, tako tudi iz bivše mariborske oblasti organizirano pod okriljem sekcije.

Mladinski list »Naš Rod« (ki bi dosegel lepšo naklado, če bi se vse šole zavzele svoje dolžnosti) bo v februaru šteti imel za prilogo »Mladinski časopis«. To le nekako poizkusna številka, ki je pokazala, v koliko bi se stvar obnesla, ko pri učiteljstvu in učencih.

Slednjič se je poudarjalo, naj se učiteljstvo tesneje oklene prevajne ustanove »Samopomoči«, poravnajo pa naj se čimprej tudi vse obveznosti napram društvu in organizaciji.

Sledilo je zanimivo, z duhovitim humorjem povezano predavanje g. prof. Finka, ki je razpravljal namesto zadržane gospe Pirkmajerjeve o Lautarjevi ra-

čunici in njegovi metodi. Lavtarjeva metoda je danes še prav tako uporabljiva kot prej, saj so berlinski pedagogi na nedavnem počitniškem tečaju razvijali isto načelo kot Lavtar pred 25 leti. Bil je dober psiholog, ki je vsako malenkost nele teoretično, ampak tudi praktično predelal.

Po teh uvodnih besedah je predavatelj poudarjal najvažnejše ideje njegove metode tako o številnem principu, ustvarjanju premis, izogiba se nekonkretnim nalogam, o pripravi za daljšo dobo, o sklepu, vrstnih vajah, troičnem principu, razvojnem obrazcu itd. Predavatelj je prejel za svoja stvarna izvajanja zaslužen priznanje.

Prihodnje izredno zborovanje bo v Poljčanah 19. februarja z začetkom ob 7. uri, kjer bo učiteljstvo razpravljalo o izdelavi podrobnih učnih načrtov za posamezne kategorije šol. ik.

Sport

Mariborska zimskosportna podzveza, službeno. Drevo ob 20. odborova seja v društveni pisarni v Kolodvorski ulici. Radi predstojećih podzveznih tekem je udeležba vseh odbornikov strogo obvezna.

Schäffer — evropski prvak v umetnem drsanju. Pri nedeljskih finalnih tekmah za evropsko prvenstvo v umetnem drsanju, ki so se vršile v Seefeldnu, je zmagal Karl Schäffer. Pri tekmovanju žensk (senior) pa je zmagala ga. Lieselotte Landsbeckova.

Propagandna smučarska tekma v Mežiški dolini. Preteklo nedeljo so priredila vsa zimskosportna društva v Mežiški dolini in v Slovenjgradcu propagandno smučarsko tekmo na daljavo 18 km. Rezultati so bili naslednji: 1. Slavko Legvart v času 1:55.18, 2. Pavel Harnold 1:56.21, 3. Ivan Moškon, 4. Pavel Mošt, 5. Franc Siherl, 6. Janko Krajšek, 7. Krakolinek, 8. Stanko Štangl. Popoldne so se vršile pri Mežiči slalomske tekme, pri katerih je zmagal Boris Škapin. Kot drugi se je plasiral Franc Bajani, 3. Mirko Stopar, 4. Jože Gutenberg in 5. Franc Siherl. Po končanih tekmah se je vršila razdelitev nagrad, pri kateri je spregovoril pokrovitelj prireditve g. okrajni glavar dr. Tekavčič nekaj jedrnatih besed o pomenu zimskega sporta.

Sokolstvo

Občni zbor Sokola Poljčane bo v nedeljo 28. januarja v društveni dvorani ob 16. uri z običajnim dnevnim redom. Svojo sokolsko disciplino, bratje in sestre, boste dokazali tudi s tem, da se zboru vsi udeležite! Zdravo!

Pes za 3.500 dolarjev.

Najvišjo ceno, kar je je sploh dosegel doslej na svetu kak pes, je plačal neki bogat Američan angleški gojiteljci plemenitih čukov miss Lanejevi za njenegega pudlja »Nonsona Duca«. Za to žival, ki je res redek eksemplar svoje pasme, je prejela miss Lanejeva fantastično vsoto 3.500 dolarjev, kar pomeni, da je bil plačan vsak funt pudljeve teže s 125 dolari.

Kovinski film iznajden.

Filmski tehnik Peter in inženjer Kändler sta predvajala nedavno mnogoštevilnim filmskim strokovnjakom svoje najnovejše iznajdbe, ki bodo, kakor se zdi, povzročili ogromen prevrat v razvoju filmske industrije. Iznašla sta namreč filmski trak iz kovine. Največji pomen novega kovinskega filma je v njegovi nezgorljivosti. Kovinski film se more celo segreti do zelo visoke stopinje, ne da bi mu to kakorkoli škodovalo.

Henri de Régnier:

Marmornati kip

(Konec)

Vsako leto, ko se je vrnila pomlad, so prirejali v mestih maškerade. Ene so bile za imenitno gospodo. Skušali so čim sijajnejše nastopati. Rajši nego te veličastne veselice sem imel zabave pustnih šem, kamor so prihajali mladi ljudje s svojimi ljubicami in kjer so nastopale kurtizane namesto matron. Med temi sem videl v svoje začudenje Alberta de Corcorona. Ko me je zagledal, je vstal ter sedel na drugo stran mize. Giulietta je sedela poleg njega ter mi prijazno prikimala. Zdelo se mi je čudovito lepa, toda izredno blede.

Ko so šli na vrt na sveži zrak, sem stopil na teraso. Motterone je polno in rahlo šumel ob vznožju zidu. Sij je drgetal na njeni gladini. Nezdružna vodna sopolica se je dvigala iz vode ter se potuhnelo mešala z vonjem nočnih cvetic. Ko sem se zopet hotel vrniti v hišo, mi je Alberto na ovinku drevoreda zastavil pot.

»Govoriti moram s teboj«, je šepetal s tihim, naglim glasom, v katerem se je tresla nekaka prikrita jeza.

Sedla sva na klopi. V temi sem slišal, kako je z nožnico bodala praskal po kamnu. Njegova nevidna roka je morala s silo stiskati držaj.

»Ti si torej daroval kip Conradu?« je zopet prišel po kratkem molku.

Prikimal sem. Toda v temi tega ni videl. Misli je pač, da mu nočem odgovoriti.

»Ti si daroval kip Conradu?« je ponovil neprijazno.

»Da.«

Lahen veter je zavel skozi listje. Višča svetilka je naju zdaj pa zdaj ob svetila. Alberto me je divje gledal. Rubin

na držaju bodala se je svetil kakor krvava kaplja.

»Ti si ljubosumen«, sem rekel.

Dolgo sem mu krepko in strogo govoril. Ostal je mračen in zaprt. Hipoma se je glasno nasmejalo.

»Ti imaš prav, jaz ne. Jezil sem se na tebe. Toda kaj je končno na tem, če je kip tu ali tam? Kaj naj pomeni minljiva mrtva podoba? Nameraval sem vlomiti pri Conradu ter mu ukrasti kip. Toda če ga vidim, bi ga umoril. Ne, nočem se pretepati radi marmornatega kipa, če se nisem boril za ženo iz mesa in kosti.«

Zelo se je razveselil te misli. Položil mi je roko na rame ter mi šepnil v uho:

»Kakšna muka mora biti zanj! Ljubi jo, ona je pa mrzla in negibna, molčeča in brezčutna. Ogovarja jo, ona pa ne odgovori. Hodi okoli nje, ona pa mu ne sledi s svojimi praznimi očmi. Izgleda kakor živo bitje in vendar ne bo nikdar oživela. Da, prav gotovo, nisem imel prav! Ubogi Conrad! On jo ljubi in jaz jo ljubim. Toda jaz jo tudi imam. Le pogledaj, kako je lepa!«

Giulietta se nama je približala. Mesec je vžrel, širok in rumen je stal na nebu. V daljavi je zadonela godba. Giulietta je sedla poleg Alberta. Prijel jo je za roko ter jo položil v svojo. Z drugo jo je objel okoli gola vrat. Božal je njen okrogli vrat, meril njegov obseg z razprtimi prsti. Objemal je njeni nežni, mesnati prsi z dvema prstoma ter se igral z njimi. Pri tem me je pogledoval od spodaj gor ter me ostro motril. Zdi se mi, da bi me usmrtil, če bi pokazal le najmanjši znak poželjivosti.

Še nadalje je na različen način ljubkoval in božal njeni prsi, polni naslade. Mirno sem sedel, ne da bi povedal oči.

Odšli smo iz sence dreves. Vri trije smo se vrnili v hišo. Svetilke so se majale v vetru. Bilo je soparno in mrzli-

čno, sumljivo, da ne rečem več. Mesto je bilo sicer večkrat nezdružno, predvsem spomladi in jeseni. Na okuženih bregovih Motterona so se potem pojavili nevarni miazmi. V tem letnem času vedno razsaja mrzlica. Vsled tega so tukajšnje žene tudi čisto slabe, omedlevajoče in bolehnne. Vse to je povzročalo, da mi je zdrava lepota Giuliette prav posebno ugajala, ko sem videl, kako je v vinarstvu starega Bernarda vzdignila težko košaro z grozdem na svoje rame. Za svoje krasno, cvetoče meso se je imela zahvaliti gorskemu zraku, hlevskemu duhu, smolnatemu vonju pinj. Toda barve njenih lic so ugasle. Sence so ji obrobile oči. Obraz ji je bil blede. In če bi jo moral zdaj ovekovečiti v pravi tvarini, tedaj bi ne vzel bleščeče belote marmorja, marveč temno barvo bronze.

Učinki malarije so se pojavili še pred jesenjo. S prvo poletno vročino je hipoma izbruhnila tudi uničujoča kuga. Bolezen se je strašno in hitro širila. Sleherni dan so zvonili zvonovi za nepričakovano umrlim. Ena zadnjih žrtev tega zla je bila Giulietta. Videl sem prve znake že na njenem licu. Umrla je.

Položili so jo v krsto, ne kot bledega mrtveca, marveč kot rumenkastega mrliča. Ni vzela s seboj onega poslednjega diha lepote, ki nam včasih pokaže tiste, ki so nas zapustili, kot mirno speče. Morali so iztrgati blede, zopno truplo Albertovim rokam ter ločiti njegove ustnice od njenih razpadajočih ustnic. Obupan se je oklepal onega, kar se bilo hrepenenje njegove ljubezni. Ko so položili umrljive ostanke lepe Giuliette v grob, so morali njenega ljubimca odvesti opotekajočega se in napol blaznega. Pomagal sem podpirati nesrečnika. Naš žalostni sprevod se je počasi pomikal po cestah. Končno smo prišli na Piazza vecchio. Nehote sem pogledal proti so-

sedni palači, kjer je stanoval Conrad. Sicer zaprta okna so bila danes na stečaj odprta, dočim so bila okna Albertove palače zaprta za njegovo boleščjo. Stanoval je v zadnjih prostorih svoje palače. Izogibal se je dnevnih svetlob in je cele dneve nepremično presedel zamaknjen z očmi v neko nevidno podobo.

Ko sem stopil v dvorano, v kateri je stal kip, sem se še enkrat ozrl vanj. Nato sem dvignil roko ter udaril s kladivom.

Pri vsakem udarcu se je odlomil kos marmorja in tvorile so se bele rane. Plemeniti kamen je vzkrikal ali ječal radi te sramote, ko ga je železo le oprasnilo ali pa z vso močjo zadelo. Upiral se je mojemu naporu z vso svojo življenja polno trdoto. To je bil bolj boj nego uničevanje. Oster drobec mi je odletel v čelo, da sem zakrvavel. Postal sem divji in kmalu sem pričel besneti. Včasih sem se sramoval, kakor da preteparam žensko. Potem se mi je zopet zdelo, da se branim proti sovražnici. Občutil sem neko čudno jezo, nekaj nesmiselnega in popolnoma neznanega. Divje sem razbijal po prsih, ki so končno zavezale. Roke so odpadle. Prišel sem razbijati kolena. Ena noga je odletela, potem druga. Kip se je zazibal ter se zvrnil na kamnita tla. Ostala je le še brezoblična skala. Glava, ki sem ji do zdaj prizanašal, se je odlomila ter se mi zakotalila pred noge. Vzdignil sem jo. Bila je nepoškodovana in težka. Zavil sem jo v svojo suknjo ter odšel iz mesta. Motterone se je motno svetlikal v rumenkasti rečni nižini. Odšel sem proti gorovju. Ko sem prišel v mali gozd pinj, sem pokleknil ter izkopal jamo v zemljo.

Položil sem vanjo glavo ter se s poljubom na ustnice poslovil od lepote, ki je prinašala smrt in pogubo. Počiva še tam pod rdečim drevjem, iz katerega se cedi smola v dišečih, prozornih solzah.

ZAGREBSKA TVORNICA ČEVLJEV D. D., ZAGREB

ZNAMKE „ASTRA“

otvori v kratkem v Mariboru svojo prodajalno. (Opozarjamo na notico med „Dnevnimi vestmi“)

Denis Diderot:

Skrivnosti samostana

Roman.

34

»Ne morem spati,« je odgovorila. »Mojemu me strašne sanje in čim zaprem oči, prevzamejo njihova trpljenja moje domišljije. Vidim vas v rokavi vaših tiranov, vidim vaše zmedene lase in krvave noge. Bojim se, da vas bodo umorili in pri tej misli me obliva hladen znoj. Ker se bojim za vas, kličem na pomoč, se pri tem prebudim in ne morem več zaspati. Tako je tudi noč. Trepotala sem in moj strah je bil morda opozorilo neba, da se vam bo kaj hudega prigodilo. Vsa v skrbih sem pohitela do vaše celice. Trikrat sem bila na vratih, in ko tretjič nisem dobila odgovora, sem vstopila v celico. Že dolgo sedim tako v strahu, da vas ne vzbudim, toda želji videti svojo Suzano se nisem mogla upreti, zato sem odgnala zavor. Kako ste lepi, kadar spite!«

»Kako ste dobri, draga mati.«
»Prehladila sem se, pa sem vsaj mirna, ker vem, da se vam ni nič zgodilo. Mislim, da bom sedaj lahko spala. Dajte

mi svojo roko!«

Dala sem ji roko, in ona je nadaljevala:

»Kako vam mirno bje žila, kako ste srečni, da mirno spite.«

»Draga mati, vi se boste še prehladili.«

»Res je, grem, ostanite zdravi.«

Kljub temu je še vedno stala poleg moje postelje in me gledala s solznimi očmi, da sem rekla:

»Vi se jočete, mati? Nesrečna sem, ker sem vas s svojim pripovedovanjem tako vznemirila.«

Tedaj je predstojnica zaprla vrata, ugasnila luč ter legla na odejo tik mene. Čutila sem, da se joče.

»Bodite usmiljeni z menoj,« je dejala. »Mati,« sem dejala, »kaj vam je? Ste bolni? Kaj naj storim.«

»Trepečem in zmrzujem.«

»Naj ustanem in vam prepustim svojo posteljo?«

»Ne,« je odgovorila, »dovoli mi, da se

samo malo pogrejem.«

»To je prepovedano,« sem odgovorila. »Kako se bo to tolmačilo? Druge so bile kaznovane še zaradi manjših prestopkov in moj spovednik me je že večkrat vprašal, če mi še ni bilo nikoli predlagano skupno spanje ter mi ga je najstrožje prepovedal. Govorila sem mu tudi o vaši naklonjenosti do mene, katero smatram za čisto nedolžno stvar, toda on misli drugače. Pozabila sem vam to prej povedati.«

»Vse okoli naju spi, draga prijateljica,« je odgovorila predstojnica, »kdo bi torej mogel izvedeti? Jaz sem tu za to, da nagajam in kaznujem. Kar se pa tiče spovednikovega mnenja, ne vidim nič slabega v tem, da se vzame v posteljo prijateljica, ki pride v skrb za svojo ljubljeno k njej v mrzli noči. Nisi nikoli spala s svojimi sestrami?«

»Nikoli.«

»In ne bi tega storila, če bi bilo treba.«

»Mislim, da ne.«

»Nisem tvoja mati?«

»Da, ste, vendar je kljub temu to prepovedano.«

»Jaz to drugim sama prepovedujem, tebi pa dovoljujem, še več, celo zahtevam. Samo trenutek bi se rada pogre-

la, potem bom takoj odšla. Daj mi roko!«

Dala sem ji roko in ona je nadaljevala:

»Poglej, kako sem vsa trda od mraza.«

Prepričala sem se in videla, da govori resnico, zato sem ji sočutno rekla:

»Zboleli boste, ležite na moje mesto, jaz pa se umaknem.«

Tako sem tudi storila. Hotela se mi je približati in mi nekaj reči, česar pa ni storila. Šele čez nekaj časa se je stisnila k meni, toda nekdo je prav tedaj potrkal na vrata. Prestrašeni sve skočili pokonci. Čuli sve tihe korake na hodniku, ki so se izgubili v sosedni celici.

»To je sestra Terezija,« sem rekla, »zasledovala vas je in prisluškovala. Kaj bo rekla?«

»Da, to je ona,« je odgovorila predstojnica razdraženo, »toda morala bo še dolgo čakati na mojo milost.«

»Ne storite ji nič žalega, mati.«

»Spite dobro, Suzana, lahko noč, ležite zopet, jaz pa bom govorila z nesramnico. Jutri vam ni treba prisostvovati rani maši. Lahko noč!«

Ob slovesu mi je poljubila roko in nato odšla. Slišala sem, kako je stopila v celico sestre Terezije.

Čudna pota usode

PRED SMRTJO POSTALA MILIJONARKA.

Pred dnevi je doživela 75letna beračica Veneta Blurasova iz grške vasice Vogatsico, ki je vse svoje življenje beračila in se preživljala z milodari, nenavadno srečo. Kar čez noč je postala starka lastnica fantastičnega premoženja 320 milijonov dinarjev v naši veljavi in je sedaj najbogatejša ženska na vsem Grškem.

Veneta Blurasova je prišla sedaj v Atene, kjer bo preživljala zadnje dni svojega življenja v krasni palači, vsa v svili in zlatu ter obdana z mnogoglavo služničadjo. Uboga starka je živela v vasi Vogatsico popolnoma zapuščena in od usmiljenja vaščanov. Kako se je zato začudila, ko je nedavno prispela v vasico uradna komisija iz prestolnice in jo vprašala, če je imela morda kdaj kakega brata. Starka je po daljšem premišljevanju odgovorila: »Ko sem bila še otrok, je odšel moj edini brat z doma. Bilo mi je takrat 14 let. Poslej nisem o njem slišala ničesar več.« Ko pa so ji gospodje od komisije povedali, da je ta njen brat nedavno umrl na Japonskem kot bogataš in je sedaj ona edina dedinja tega

večstomilijonskega premoženja, jim najprej ni hotela verjeti, nato pa se je le odpeljala z njimi v Atene.

Starkin brat Bluras, ki je kot 14leten deček pobegnil iz Grčije in zapustil očelov dom v vroči želji po pustolovščinah, se je po raznih peripetijah vrnil na ilegalno trgovanje z orožjem in si kmalu pridobil velikansko premoženje. Dobavljal je orožje vstaškim Japoncem in kitajskim boksarjem, kar mu je prinašalo vedno znatnejše dohodke. Pozneje ni hotel kljub temu, da je bil več kakor zadostno preskrbljen za vse svoje življenje, zapustiti Japonske in se vrniti domov na Grško. Ko je nedavno umrl, ni zapustil nobene oporoke. Šele preko grškega konzulata v Tokiju je bila najdena njegova stara sestra, sestrjana beračica v njegovi rojstni vasi.

Takoj, ko je starka pričela v Atenah uživati dobrote bratove zapuščine, pa so se pričeli okrog nje smukati mnogoštevilni »človekoljubi« in jo nagovarjati, da bi napravila oporoko, v kateri bi vse silno podedovano premoženje zapustila v dobrodelnne namene. Starka se sicer

zaenkrat še ni odločila glede svojih dedičev, prav verjetno pa je, da jo bodo »dobrotniki človeštva« z ozirom na njeno starost in skromnost ter delno nerazsodnost pregovorili. Vsak dan prihajajo k njej tudi celi spremeni beračic, njenih bivših tovarišic, v pričakovanju, da jih bo ženska, ki je vse življenje delila njihovo usodo, bogato obdarovala. Baje njihova pot ni zaman.

Dvestoletnica »nepremagljivega« šahista

V Budimpešti se pripravlja svečana proslava dvestoletnice skrivnostnega stroja, imenovanega »nepremagljivi šahista«. Leta 1734. je iznašel Madžar Farkas Kempelen, ki je bil znan kot strasten šahist, z denarno podporo cesarja Jožefa II. stroj, ki je premagal tudi najboljšega šahista avtomatično. Cesar Jožef II. je dal razkazovati čudežni stroj na vseh takratnih evropskih kraljevskih in cesarskih dvorih. Ves mehanizem je bil nameščen v skrinji, ki je imela obliko pisalne mize, za katero je sedela velika lutka, predstavljajoča širokohladačega Turka, ki je z levo roko delala poteze, z desno pa udarila zelo energično ob mizo v vsakem primeru, če je hotel na-

sprotnik ob šahovski deski popraviti kako zgrešeno potezo. Po vsakih dveh potezih se je moral stroj nanovo naviti. Kempelen je podaril stroj Habsburžanom s prošnjo, da nikomur ne izdajo njegove skrivnosti. Te skrivnosti nihče nikdar ni izvedel. Ko je prišel leta 1809. Napoleon kot zmagovalček v Schönbrunn, je igral z avtomatičnim »šahistom« partijo šaha in, kakor vsi drugi, izgubil. To ga je tako razjezilo, da je stroj razbil. Šele leta 1844. je bil stroj popravljen in poslan v Ameriko. Na letošnji proslavi, na kateri se bodo zbrali najboljši šahisti sveta, bodo skušali pojasniti skrivnost stroja. Za časa življenja Kempelena so ljudje govorili, da je v stroju skrit genij len pritlikavec...

Arktični urad v Moskvi ustanovljen.

»Vsevezni zavod za eksperimentalno medicino« v Moskvi je sklenil ustanoviti poseben »Arktični urad«, katerega člani bodo raziskovali severne ledene kraje s posebnim ozirom na pogoje za ustanavljanje klimatičnih postaj in kopališč. V letošnjem juniju bo odpotovala na Novo Zemljo in na Deželo Franca Jožefa zdravniška ekspedicija, ki bo natančno raziskala te otoke in nato podala svoje strokovnjaško mnenje.

Mali oglasi

Razno

NAGRAĐA.

5. t. m. mi je bil odpeljan pesvolčjak, čisto rjav, podoben lisici, po imenu »Heksi«. Drugi pes po imenu »Lumpi«. Poksl-pasme, mahjen, bel, z rjavimi lisami, in brez repa, mi je bil odpeljan 19. t. m. Kdo bi kaj vedel ali pripomogel, da se eden ali drugi pes najde, dobi nagrado 100 Din. Franc Ratej, Aljaževa ul. 30. 262

APNO ZA GNOJENJE.

Kmetijska družba, skladišče v Mariboru, zbira priloge za skupno naročitev, da se tako poceni nabavna cena in prevoz. 263

REZAN LES.

vsakovrstne deske itd., popolnoma suhe, kupite najceneje v lesni trgovini Albin Čeh, Betnavska cesta 4. 268

Sobo odda

DVE OSEBI sprejem na hrano in stanovanje s 1. februarjem ali takol. Naslov v upravi »Večernika«. 264

VELIKA SALONSKO OPREMLJENA SOBA,

sredi mesta ob Glavnem trgu, na ulico, s posebnim vhomom in uporabo kopalnice se odda z zajutermom vred solidnemu gospodu. Informacije v upravi »Večernika«. 202

Službo dobi

SLUŽBO DOBI izučeni natakar, starejši do 24 let. Plača po dogovoru. Pisma ne ponudbe s priporočili do 28. t. m. na Nabavljalno zadrugeto Rotovski trg. 260

Inventurna prodaja

zimskega blaga napol zastoj Priložnostni nakup

v Trp'novem bazaru

Sinoči je iz Koroškega prispela žalostna vest, da so moj liubi oče, gospod

Jožef Ravnik

posestnik in specialni izdelovatelj puškarskih del

na Trati pri Borovljah po kratki bolezni v 84. leto svoje starosti za vedno zatisnil svoje trudne oči. Svoje znanje in prijatelje, ki so jih poznali in radi imeli, prosim, da jih ohranijo v častnem spominu.

Maribor, dne 23. januarja 1934.

270 Dr. Ravnik Rudolf, odvetnik v Mariboru